

ÇEVRE HAKKI-YEREL YÖNETİM İLİŞKİSİ ÇEVRE FESTİVALİNDE HAYAT BULUYOR

Arş. Gör. Zeynep Müftüoğlu Hoş
Atılım Üniversitesi, Hukuk Fakültesi

Festivali gibi eğlenceli bir etkinlik ile çevre hakkı-yerel yönetim gibi kavramlar nasıl aynı başlıkta yer alır? Cevap, Lisans Araştırma Projesi (LAP) Programında gizli. LAP, Atılım Üniversitesi tarafından yürütülen bir program olup, akademisyenlerin ve öğrencilerin birlikte proje yürütmeleri temeline dayanmaktadır. Kasım ayında altıncı dönemine başlanan Programa başvuran proje sayısı her geçen yıl artmaktadır. Her yıl birbirinden yenilikçi ve özgün projelerin ortaya çıktığı Programda bu sene on yedi adet proje kabul edilmiş olup; hukuk fakültesi öğrencileri ile birlikte yürütülmekte olan “1982 Anayasasında Sağlanan Çevre Hakkının Hayata Geçirilmesinde Yerel Yönetimlerin Rolü: Çankaya Belediyesi Örneği” konulu proje de bunlar arasında yer almaktadır¹.

Özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısında kapsamı, öznesi ve konusu gibi unsurlar bakımından yoğun şekilde tartışılan çevre hakkı, iklim değişikliğinin olumsuz sonuçlarının giderek artmakta olduğu son yıllarda daha da önem kazanmıştır. Üçüncü kuşak haklar arasında yer alan çevre hakkı, günümüzde yaşama hakkı dahil pek çok hakla iç içe geçmiş bir kavramdır. Bu nedenle üzerine birçok uluslararası konferans, sözleşme, bildirme ve bunun gibi birçok çalışma bulunmaktadır ve daha uzun bir süre güncelliğini koruyacak gibi görünmektedir. Ülkemizde de anayasa düzeyinde düzenlenen ve korunan çevre hakkı, herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu şeklinde düzenlenmiş, çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevrenin kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşların ödevi olarak saptanmıştır. Taşındığı hayati önem gereği, çevre hakkı projenin odak noktası olarak seçilmiş; hayata geçirilmesi ödevi, devlet bakımından ele alınarak bu kapsam yerel yönetimlerle sınırlandırılmıştır.

Proje çalışmaları, akademik faaliyetler, sosyal faaliyetler ve tanıtım faaliyetleri olmak üzere üç grupta toplanmakta²; proje çıktılarının sağlanması için öğrenciler kapsamlı bir literatür taraması yapmakta, ulusal ve uluslararası mevzuatı takip etmektedir. Proje kapsamında Belediye ile işbirliği içinde olacak şekilde geri dönüşüm kampanyaları gerçekleştirilmekte, belediye sınırları içinde olan okullarda etkinlikler yürütülmekte; bir çalıştay düzenlenmekte; makale yazımı, derinlemesine mülakat teknikleri, kısa film ve fotoğraf çekme gibi eğitimler alınmaktadır. Bu çalışmalar arasında kuşkusuz en heyecanla beklenen etkinliklerin başında ise Çevre Festivali gelmektedir. Altı gün sürecek olan Çevre Festivali, kapsam, çeşitlilik ve süre bakımından hem üniversiteler tarafından yapılan hem ulusal düzeyde yapılan çevre şenlikleri arasından en geniş kapsamlı etkinliklerden biri olmaya aday durumunda. Festivalin temel amacı, çevre

¹ LAP-C-1516-15 kodlu proje, Arş. Gör. Zeynep MÜFTÜOĞLU HOŞ tarafından yürütülmekte; takım, hukuk fakültesi öğrencileri olan Gonca ARSLAN, Burak BELİKTAY, Burçak ÇİFTÇİ, Oğuzhan ÇİLOĞLU, Burak DALYANCI, Cansu DEMİR, Nazlı Zeynep MUTLU, Batuhan VURAL'dan oluşmaktadır.

² Proje ve yürütülen çalışmalarla ilgili ayrıntılı bilgi için bkz: www.cevre-n.com

hakkının, kapsamının ve içeriğinin farklı aktivite ve etkinliklerle somutlaştırılması; katılımcılık ilkesinin yerel yönetimler eliyle nasıl hayata geçirilebileceğinin örneklendirilmesi.

Festival kapsamında ilk etkinlik “Temiz Çevre İçin Pedal Çeviriyoruz” sloganı ile bisiklet sürmek. Karbon salınımlarının insan hayatını tehdit eder düzeye geldiği günümüzde birçok ülkede şehir içi ulaşımın büyük kısmı bisikletle sağlanmaya başladı bile. Ülkemizde ise bisiklet, yolların uygun olmaması, trafik akışının bisiklete duyarlı olmaması, trafikte bisiklet sürücüsüne yaşam hakkı tanınmaması gibi nedenlerle tercih edilebilir bir ulaşım aracı değil. Bu nedenle “Temiz Çevre İçin Pedal Çeviriyoruz” etkinliği ile hem mevcut olumsuzluklara dikkat çekmek hem de karbon salınımlarının azaltılması yönünde katkı sunmak amaçlanmakta. Ardından gelen etkinlik ise festivalin en renkli çalışmalarından biri olan “Çevre Panayırı”. Atılım Üniversitesinde gerçekleştirilecek olan panayırda, proje öğrencileri tarafından standlar açılarak çevre konusunda farkındalık yaratmayı amaçlayan oyunlar oynanacak ve çevre sorunlarına dikkat çeken yarışmalar düzenlenecek. Gün boyu sürecek etkinlikte başta Karadeniz’de olmak üzere ülkemizde ve dünyada yaşanmakta olan çevre kırımına dikkat çekmek amacı ile Karadeniz şarkılarından oluşan küçük bir konser verilecek. Etkinlikler sırasında ziyaretçileri renkli sürprizler ve çevreye duyarlı hediyeler bekliyor olacak. Üçüncü olarak planlanan etkinlik, “Pikniğimizi Yapıyoruz Çöplerimizi Topluyoruz”. Sloganından da anlaşılacağı üzere piknik olarak organize edilen bu etkinlik hem orman yangınlarının büyük kısmının beşeri kaynaklı olduğuna ve birkaç saatlik eğlence için yakılan ama söndürülmeyen piknik ateşlerinin tehlikesine dikkat çekmeyi hem de ülkemizde ve dünyada büyük bir sorun olan bilinçsiz atık konusunda farkındalık yaratmayı amaçlamakta. Katılımcıların kendi sergilerini, yiyecek ve içeceklerini getirecekleri piknikte gün boyunca oyunlar düzenlenecek, turnuvalar yapılacak. Gün sonunda katılımcılar çöp poşetleri ile alanı gezerek çöpleri toplayacak. Festivalin bir sonraki etkinliği Atılım Üniversitesi hukuk fakültesi öğrencileri ile ağaç dikimi. Proje, hukuk fakültesi öğrencileri ile yürütüldüğünden ve takım öğrencilerinin çoğu sene sonunda mezun olacağından, arkadaşlarına bir hediye olması ve projenin bittikten sonra dahi faydalarının devam etmesi amacıyla gerçekleştirilecek çalışmada hem öğrenciler festival kapsamında bir defa daha doğa ile iç içe olma imkanı bulacak hem de ilçenin yeşillendirilmesine katkı sunacaklar. Katılmak isteyen son sınıf öğrencilerinin kendi elleriyle dikme imkanı bulacakları ağaçlar, Atılım Üniversitesi Hukuk Fakültesi 2016 Mezunları Hatıra Ormanı olarak adlandırılacak. Proje takımının dönem arkadaşlarına hazırladıkları sürprizi bu yazı ile ilan etmekten mutluluk duyarız. Festivalin beşinci ayağı, proje takımı öğrencilerinin ve üniversiteden katkı sunmak isteyen diğer öğrencilerin çektikleri fotoğraflardan oluşan “Benim Gözümden Çevre” sergisi. Çevre konulu fotoğrafların yer alacağı ve Çankaya Belediyesi Sergi Salonunda sergilenecek olan sergi iki gün boyunca ilgilenenlerin ziyaretine açık olacak. Fotoğraflar, Belediyede gerçekleştirilen serginin ardından Atılım Üniversitesi öğrencilerinin gözlemleyebilmesi adına üniversitede de sergilenecek. İlk aşaması nisan ayı sonunda gerçekleştirilecek olan Çevre Festivali, haziran ayında Çankaya Belediyesi tarafından düzenlenecek çevre festivalinde açılacak stand ve proje tanıtımı ile son bulacak.

Anayasada ve uluslararası sözleşmelerde ngrldg üzere sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşamak hepimizin hakkı fakat bu hakkımızı gereği gibi kullanıp kullanamadığımız oldukça tartışmalı. evre hakkı, gereği gibi yararlanamadığımızda hayat kalitemizi doğrudan etkileyecek bir hak. O zaman neden hakkımıza sahip çıkmayalım? Bu proje, evre hakkının anlaşılması ve içselleştirilmesinde sadece bir rnek. Festivalde ve proje kapsamında yapılan diğer çalışmalarda evre hakkına dair kavramlar mevzuatta yazan ibareler olmaktan çıkmakta; aslında hayatın ne kadar içinde oldukları görülmektedir. Bu ve bunun gibi çalışmalar, hem üzerimize den görevi daha iyi anlamamız ve uygulamamız hem de devletten talep edebileceklerimizi öğrenmemiz için bir araç. Unutmayalım ki göstereceğimiz en ufak bir çaba dahi kendimiz ve gelecek nesiller için kuracağımız geleceğin tohumları olacak.